

ROOTSI ELANIKE VÄLISREISID

- Rootsi elanikkond kulutas 2007.a. välisreisidel kokku 94,8 miljonit Rootsi krooni (u. 160 miljardit EEK), 2006.a. 84,9 miljardit Rootsi krooni (u. 144 miljardit EEK) ning 2005.aastal 80,5 miljardit Rootsi krooni. Andmed ei sisalda rahvusvahelist transporti sihtkohta.
- Rootsi 9,1 miljonit elanikku tegid 2007.aastal 12,7 miljonit ööbimisega välisreisi, millest puhkusereise oli 83% ehk 10,5 miljonit ning tööreise oli 2,2 miljonit. Võrreldes 2006.aastaga kasvas välisreiside koguarv 1,6%, sealhulgas puhkusereiside arv kasvas 5%, kuid tööreiside arv vähenes 12% (2006.aastal oli trend vastupidine: puhkusereiside arv vähenes 3%, tööreiside arv kasvas 13%).
- Nagu teistegi skandinaavlaste puhul, domineerivad ka rootslaste reisisihtide hulgas naaberriigid ja Vahemeremaad. Puhkusereiside kümme populaarsemat sihtkohta on Soome (kuhu tehti 1,56 miljonit ööbimisega reisi), Taani (1,2 miljoni), Hispaania (948 000), Saksamaa (745 000), Norra (729 000), Suurbritannia, Itaalia, Kreeka, Prantsusmaa ja Tai.
- 2007.aastal vähenes võrreldes 2006.aastaga reisimine Soome, Taani, Saksamaale ja Suurbritanniasse, suurenes aga Lõuna-Euroopasse (Hispaania, Kreeka, Prantsusmaa) ning Aasiasse (Tai, Malaisia). Vaadates viimase viie aasta näitajaid, on reisimine Soome ja Taani aasta-aastalt veidi vähenenud, reisimine Norrasse vähenes 2004. ja 2005.aastal, kuid on sealtpeale püsinud enam-vähem muutumatuna. Samas on kasvanud reisimine kaugematesse, väiksema osatähtsusega sihtkohtadesse.
- 2007.aastal tehti 37% rootslaste ööbimisega puhkusereisidest regulaarlendudega, 22% tellimuslendudega, 21% autoga ja 10% laevaga. Regulaarlendude kasutamine puhkusereisideks on aasta-aastalt suurenenud: 2003.aastal tehti nendega 24%, 2004.aastal 27%, 2006.aastal 32% ja 2007.aastal 37% puhkusereisidest. Üheks põhjuseks on siin kindlasti odavlennuliinide võrgustiku arenemine sel perioodil. Samas on märkimisväärselt vähenenud autoga välismaale reisimine: 2003.aastal tehti autoga 31% puhkusereisidest, 2007.aastal 21%. Tellimuslendude ja laevatranspordi kasutamine on samal perioodil muutunud vähe – mõnel aastal veidi kasvades, mõnel aastal veidi vähenedes.
- Puhkusereise välismaale teevad Rootsi elanikud eelkõige selleks, et saada eemale argipäevast (oluline motiiv 40% reisinute jaoks 2007.aastal), külastada sugulasi või tuttavaid (29%), lõõgastuda rahu ja vaikus (25%), nautida päikest ja rannamõnuseid (21,5%), nautida lõbustusi ja meelelahutust (21%) (vastajad võisid valida mitu vastusevarianti).
- 78% Rootsi elanikkonnast kasutab interneti, sh. 97% 16-24 aastastest, 94% 25-44 aastastest, 85% 45-54 aastastest ja 56% 55-74 aastastest Rootsi elanikest. 85% Rootsi internetikasutajatest otsib internetist reisiinfot, sh. 45% internetikasutajatest otsib seda kord kuus või sagedamini.

TURISM ROOTSIST EESTISSE (ÖÖBIMISEGA REISID)

2007. aastal ööbis Eestis umbes 100 000 Rootsi turisti¹, neist 90 000 majutusettevõtetes ja ülejäänud tasuta majutuses. Rootsi turistid on Eesti majutusasutustes ööbivate välituristide hulgas 2.kohal (moodustades 2007.aastal 6,5% välituristidest ja 6,7% välituristide ööbimistest). 2007.aastal nende osatähtsus majutusettevõtete klientuuri hulgas vähenes Rootsi turistide arvu tunduva vähenemise tõttu. 2007.aastal ööbis 20% majutatud Rootsi turistidest spaahotellides või sanatooriumides, kuid kuna spaades viibimise kestus on pikem, veedeti rootslaste ööbimistest seal 36%. 2007.aastal spaades ööbinute osatähtsus Rootsi turistide hulgas vähenes.

¹ Lähtudes 2003.aastani kogutud piiristatistika struktuurist, võib hinnata, et Rootsist Eestisse saabunud ühepäevakülastajate arv on umbes sama suur kui Eestis ööbinud Rootsi turistide arv, kuid täpsemad andmed nende kohta puuduvad.

TURISM ROOTSIST EESTISSE

Rootsi turistide ja nende ööbimiste arv Eesti majutusasutustes kasvas kiiresti Euroopa Liiduga liitumise järel 2004.a. II poolaastal ja 2005.aasta I poolaastal. Seejärel kasv pidurdus ja alates 2006.a. II poolaastast hakkas nende arv vähenema. **2006.a.** kokkuvõttes vähenes majutatud Rootsi turistide arv 2005.aastaga võrreldes 2%, nende ööbimiste arv aga kasvas 0,8% (joonised 1 ja 2).

2007. aastal vähenes nende arv kõigil kuudel, kusjuures suurem oli langus aasta teisel poolel (joonis 3). Rootsi spaaturistide arv, mis kasvas kiiresti perioodil 2003-2005 (kolme aastaga nende arv kaheksakordistus), kasvas 2006.aastal tunduvalt aeglasemalt kui paaril eelneval aastal; 2007.aastal aga vähenes nende arv veerandi võrra (joonised 1 ja 2). Teist aastat järjest vähenes ka Rootsi turistide arv muudes majutusettevõtetes. Suurema osa langusest absoluutarvudes andis nende vähenemine Tallinnas, Pärnus ja Harjumaal; nende paikadega võrreldes mõnevõrra väiksema osatähtsusega regioonidest vähenes rootslaste arv ka Tartus ja Läänemaal. Samas kasvas Rootsi turistide ja nende ööbimiste arv Saare maakonnas (tõsi küll, 2006. aasta languse järel). Rootslaste huvi langust Eesti vastu võib osaliselt seletada hindade tõusuga Eestis, kuna suur osa Eestisse reisivatest rootslastest on traditsiooniliselt olnud need, keda on siia reisima motiveerinud Rootsiga võrreldes madalamad hinnad. Seda, et soodne hinnatase on endiselt tugevaks Eestisse reisimisega seostuvaks argumendiks, näitas 2007.a. lõpus EASi poolt tellitud Rootsi 15-74 a. elanikkonna küsitlus Eesti kui puhkusesihtkoha maine kohta, mille tulemused on detailsemalt esitatud allpool. Kõige rohkem Eestit iseloomustavaks teguriks (millega nõustus 74% vastanutest) oli väide, et Eesti on sihtkoht, kuhu rootslastel on lihtne reisida. Teisel kohal oli hinnatase: 60% vastanutest leidis, et Eesti on Rootsi turistidele soodsa hinnatasemega sihtkoht. Samas vaid 34% vastanutest arvas, et Eesti pakub rootslastele huvitavaid vaatamisväärsusi ja ajaveetmisvõimalusi. Teise tegurina võib nimetada Läti konkurentsipositsiooni mõningast tugevnemist tänu Rootsi ja Läti vaheliste laeva- ja odavlennuühenduste lisandumisele, ning Läti varasemast aktiivsemale turundusele Rootsis. Kuigi Eestis ööbib endiselt tunduvalt rohkem Rootsi turiste kui Lätis, on vahe viimastel aastatel vähenenud, kuna perioodil 2005-2007 on Rootsi turistide arv Eestis vähenenud 17%, samal ajal Lätis on nende arv kasvanud 31%. 2007.aastal ööbis Eesti majutusettevõtetes 90 000, Lätis aga 59 000 Rootsi turisti (joonis 5). Leedus ööbib Rootsi turiste umbes neli korda vähem kui Eestis. Perioodil 2004-2006 nende arv kasvas, kuid 2007.aastal jäi 2006.aasta tasemele.

Rootsi turistide ööbimised Eestis on mõnevõrra vähem suvehooajale keskendunud kui välituristidel keskmiselt (osaliselt tänu spaaklientide suurele osatähtsusele Rootsi turistide hulgas). Kõige rohkem käib neid Eestis juulis, augustis ja mais, neile järgnevad september, aprill ja juuni (joonis 4).

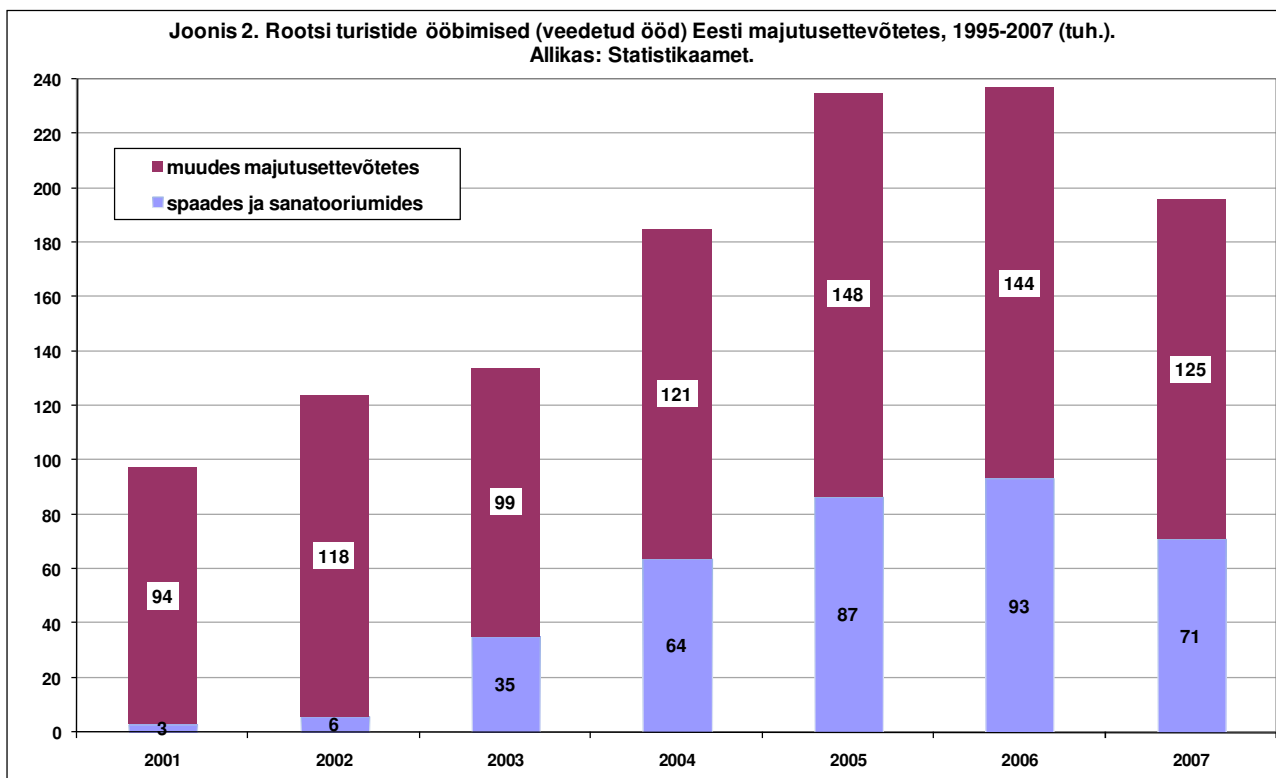
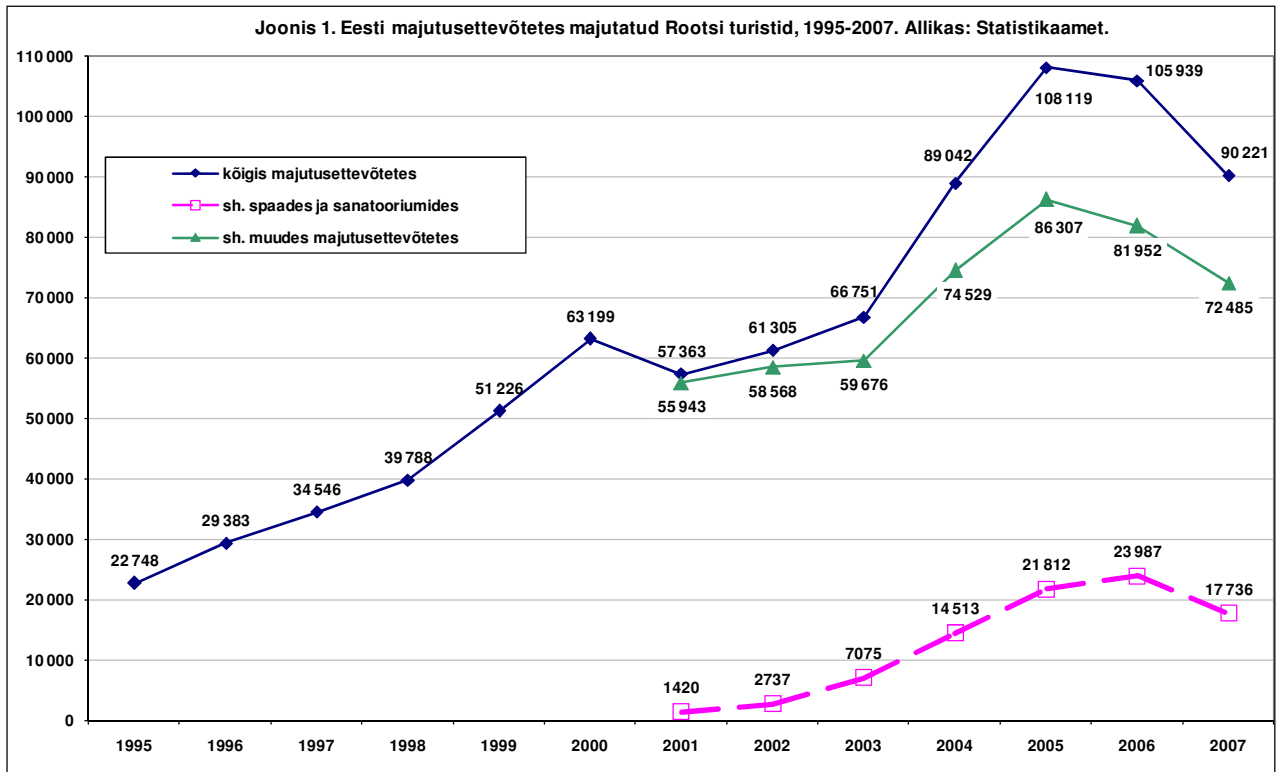
Rootsi turistide ööbimistest Eesti majutusettevõtetes oli 2007.aastal Tallinnas 57%, Pärnus 21%, Harjumaal 4%, Saare maakonnas 7%, Läänemaal 3% ja Tartus 3%. Maakondi suuremateks regioonideks grupeerides tehti 31% ööbimistest Lääne-Eestis koos Pärnuga (suur osa neist spaapuhkused), 6% Põhja-Eestis (koos Harjumaaga) ja 6% Lõuna-Eestis (koos Tartuga).

2006.aastal külastas 85% Eestis ööbinud Rootsi turistidest reisi jooksul ainult Eestit, 8% lisaks Soomet ja 7% Lätit. Valdav osa (80%) Rootsi turistidest tutvus Eestis vaatamisväärsustega omal käel, lisaks käis 23% giidiga ekskursioonil, 44% näitustel, 23% kultuuriüritustel, 29% matkas või viibis looduses ja 16% tegeles aktiivsete harrastustega.

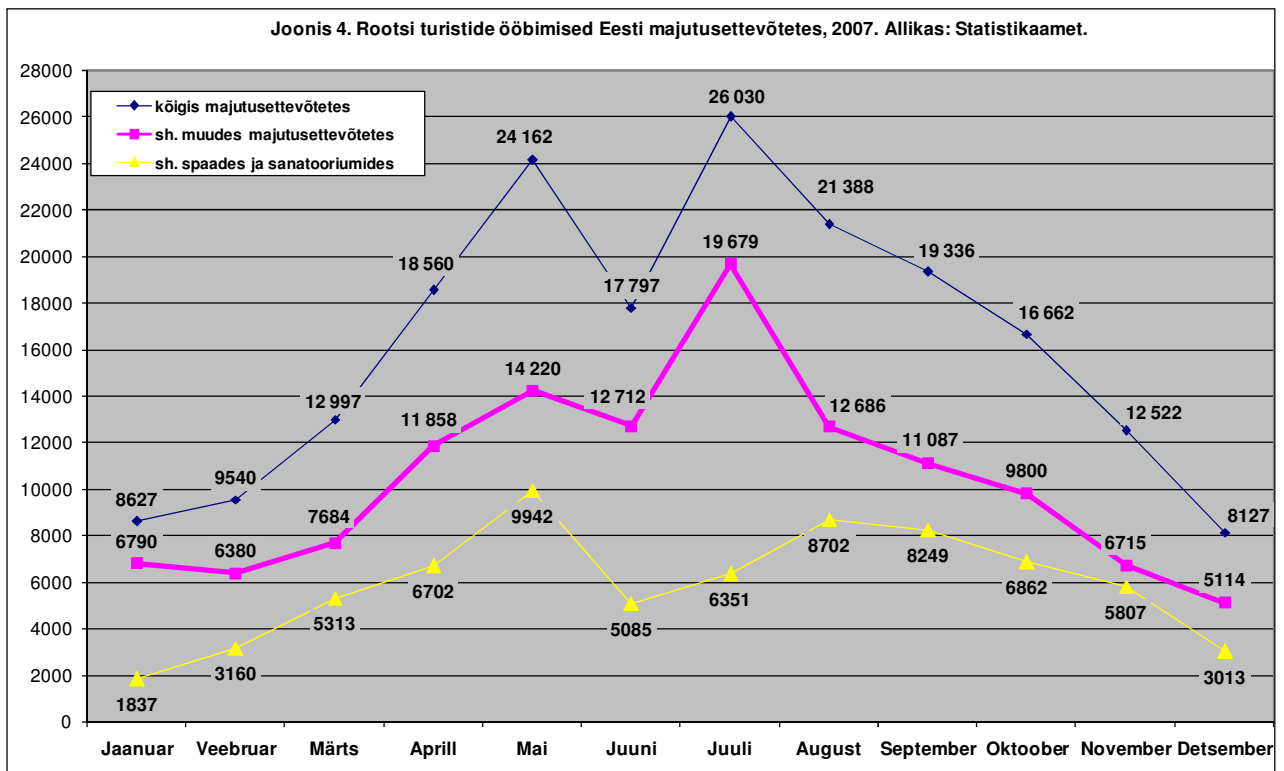
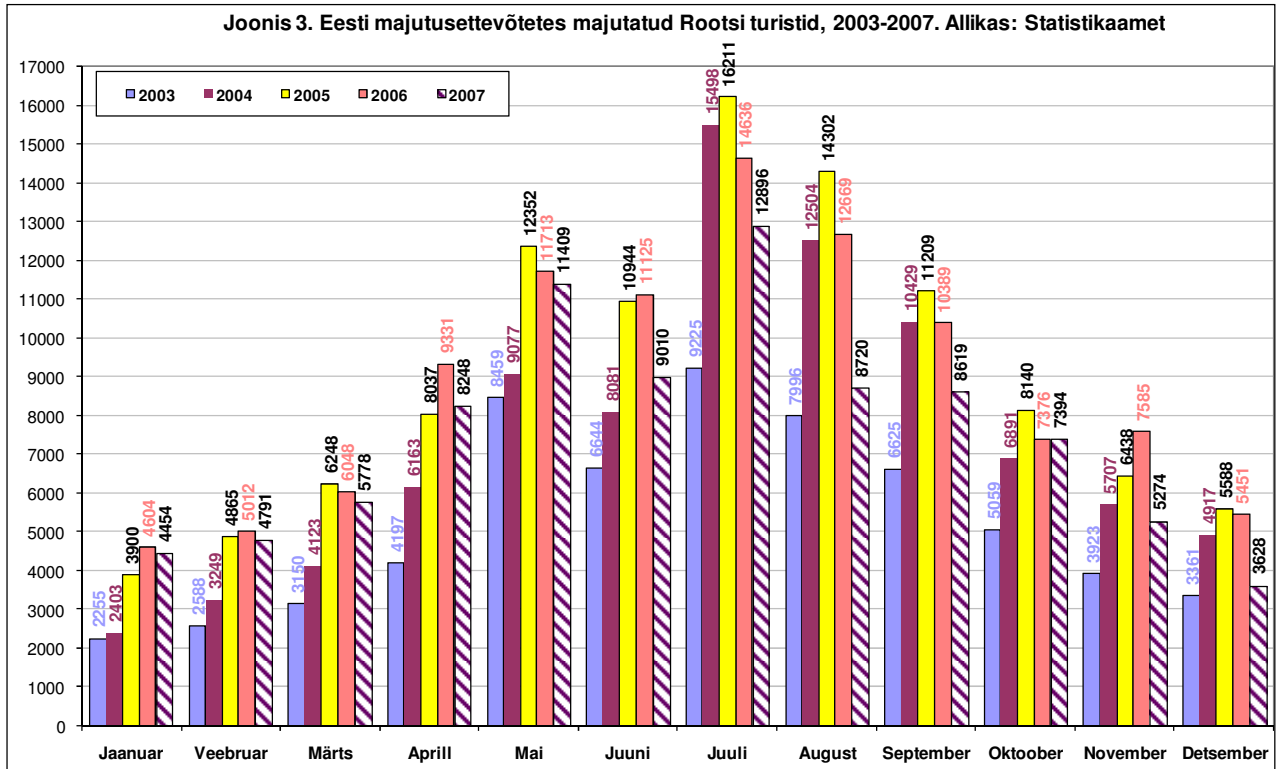
2006.aastal olid 57% Eestis ööbinud Rootsi turistidest puhkusereisijad, 17% tööreisijad, 9% ravireisijad, 8% sugulaste või tuttavate külastajad. Eestit oma puhkusesihtkohaks valima motiveeris neid eelkõige **Tallinna vanalinn** (seda nimetas väga oluliseks teguriks 72% ja

TURISM ROOTSIST EESTISSE

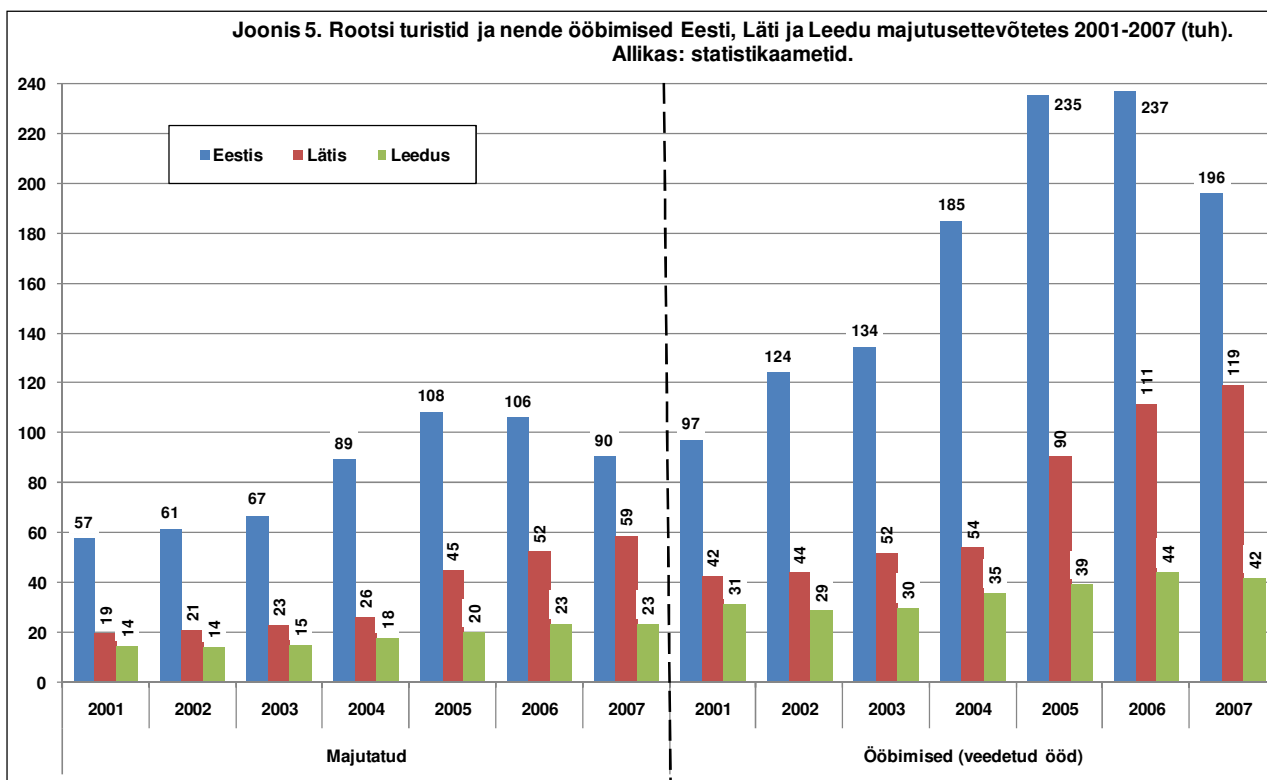
mõnevõrra oluliseks 17% puhkuseturistidest). 42% nimetas väga oluliseks ja 42% mõnevõrra oluliseks teguriks **soovi tutvuda kultuuri ja ajaloo**. Tähtsuselt kolmas tegur oli **soodsad hinnad** – seda nimetas väga olulisena 32% ja mõnevõrra olulisena 46% Rootsi turistidest. Eelnimetatutega võrreldes vähem olulistena, kuid siiski olulistena nimetati reisiotsust mõjutanud teguritena lühikest vahemaad, kaunist loodust ja tuttavate soovitusi. Umbes 15% puhkuseturistidest käis organiseeritud grupireisil, 40% kasutas paketi hinnaga reisi (laev või lend + majutus), 45% korraldas oma reisi iseseisvalt.

TURISM ROOTSIST EESTISSE

TURISM ROOTSIST EESTISSE

HUVI EESTI KUI PUHKUSESIIHTKOHA VASTU ROOTSI ELANIKKONNA HULGAS²

Eestis käinute osatähtsus täiskasvanud elanikkonnast

2004.a. ja 2007.a. detsembris küsitleti EASi tellimusel tuhandet 15-74-aastast inimest kogu Rootsi elanikkonda esindava omnibussuuringu raames. 2007.a. oli Eestit külastanud 19% vastanud 15-74-aastastest Rootsi elanikest, seejuures 12% vastanutest oli Eestis käinud ühe korra, 4% kaks korda ja 3% oli käinud Eestis kolm korda või rohkem (joonis 6).

Eestit külastanud, sh. Eestit korduvalt külastanud oli keskmisest rohkem kõrgema sissetulekuga ja kõrgema haridusega elanikkonna gruppide hulgas (kes üldiselt reisivadki rohkem välismaale), **samuti vanemate vanusegruppide hulgas** (joonis 6). Ka elukoharegioon mõjutab Eestisse reisimist oluliselt. Kõige rohkem on Eestit külastanud Stockholmi ja selle ümbruse elanike seas (30%). Järgnevad Kagu-Rootsi (kuhu kuuluvad muuhulgas Linköping, Norrköping, Jönköping) ja Kesk-Rootsi (Örebro, Västerås, Karlstad) elanikud. Samas Malmö ja Göteborgi piirkonna ning Põhja-Rootsi elanikest on Eestis käinud vaid kümnendik.

2004.a. detsembris oli Eestis käinud 12% Rootsi 15-74 a. elanikkonnast. Kahe küsitluse tulemuste võrdlus näitab, et kuigi Eestit külastanute osatähtsus Rootsi elanikkonna seas on endiselt suhteliselt väike, on see kolme aastaga tunduvalt kasvanud (joonis 7), kusjuures kasvas nii esmakordsete kui ka korduvkülastajate arv. Stockholmi ja selle ümbruse elanike kõrval on

² Allikad: Rootsi elanikkonna küsitlused, dets. 2004 ja dets. 2007. EAS on kahel korral tellinud Rootsi elanikkonna telefoniküsitlusi, eesmärgiga uurida elanikkonna erinevate segmentide hulgas Eesti mainet puhkusesihtkohana ja huvi erinevate puhkuseraiside vastu Eestisse järgmisel kolmel aastal. Mõlemal korral küsitleti tuhandet 15-74-aastast inimest kogu Rootsi elanikkonda esindava omnibussuuringu raames. Küsitlused viis läbi Rootsi uuringufirma International Market Research Institute AB. Kus võimalik, on käesolevas kokkuvõttes 2007.a. tulemusi 2004.a. omadega võrreldud.

TURISM ROOTSIST EESTISSE

märkimisväärselt kasvanud Eestisse reisinute osatähtsus Kesk- ja Kagu-Rootsi elanike seas (ehk siis võrreldes 2004.aastaga ei domineeri Eestisse reisinute seas enam nii tugevalt Stockholmi ja selle ümbruse elanikud, vaid lisandunud on ka teiste piirkondade elanikke). Vanusegruppide lõikes tulemusi võrreldes ilmneb aga vastupidine tendents: viimasel kolmel aastal on Eestisse reisiv sihtgrupp muutunud kitsamaks. 15-39 aastaste Rootsi elanike seas on Eestis käinute osatähtsus kolme aastaga kasvanud minimaalselt, 40-74 aastaste seas aga märkimisväärselt (joonis 7). Kui jätta kõrvale kõige noorem (15-19 a.) vanusegrupp, siis oli 2004.aastal Eestis käinute osatähtsus kõigi vanusegruppide seas suhteliselt ühtlane (11-16%), 2007.aastal aga domineerisid Eestis käinute seas väga selgelt vanemad vanusegrupid (nende seas on enam-vähem ühepalju kasvanud nii esmakordsete kui ka korduvkülastajate arv).

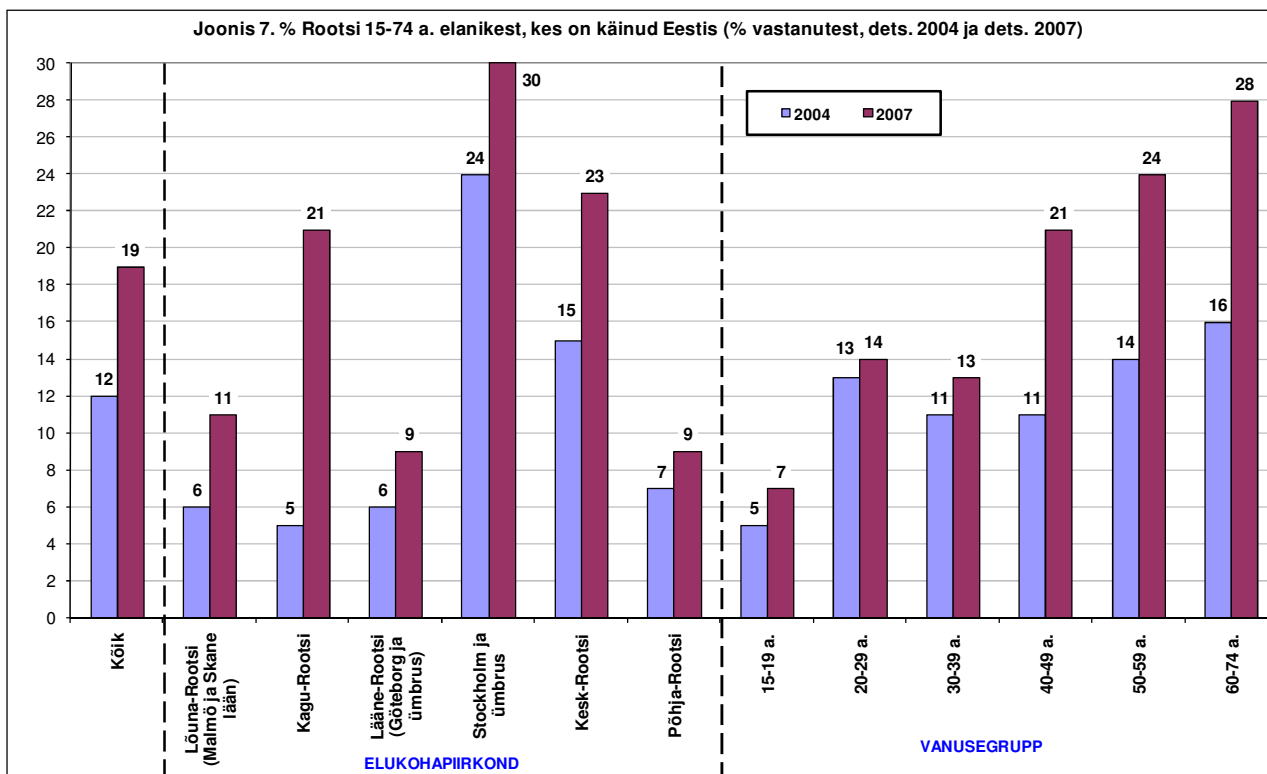
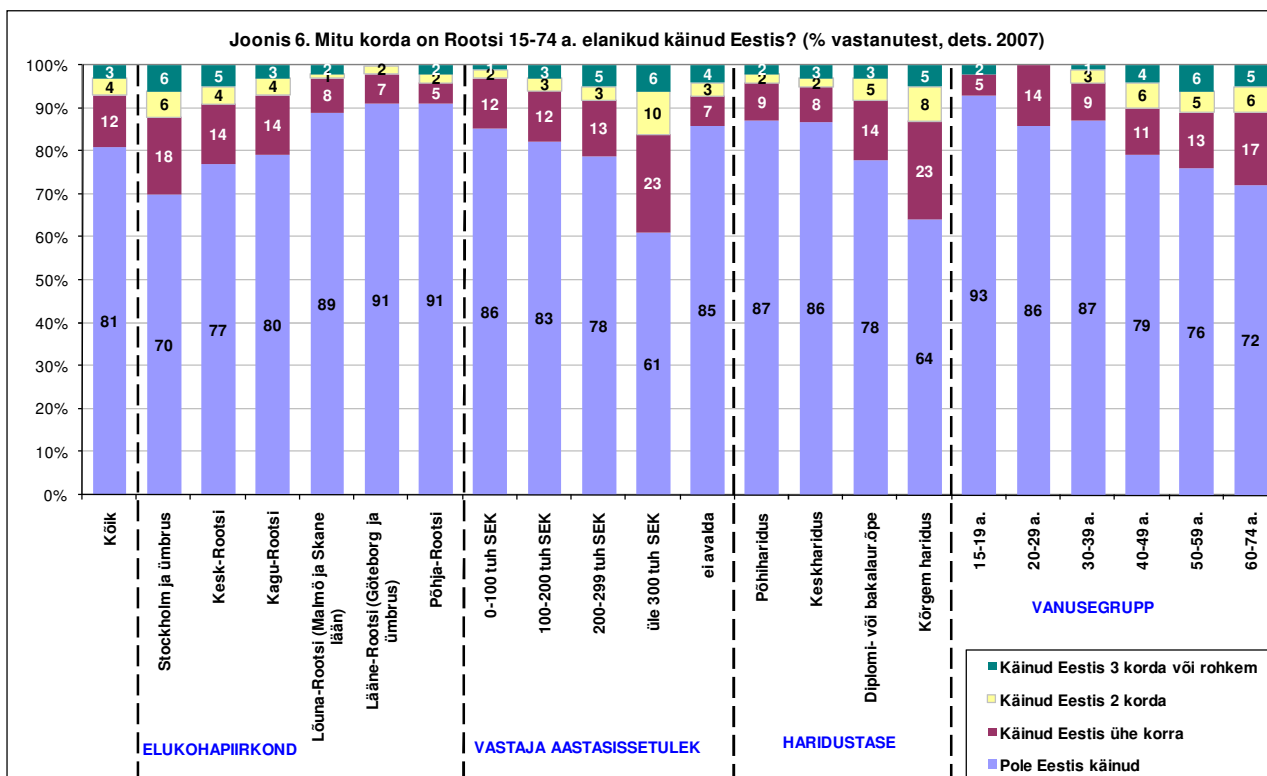
Kavatsus lähemal kolmel aastal Eestisse puhkusereisile tulla

Lähemal kolmel aastal Eestisse puhkusereisile tulekut pidas 2007.a. detsembris väga tõenäoliseks 6% ja üsna tõenäoliseks 19% vastanutest, samas vähetõenäoliseks 30% ja üldse mitte tõenäoliseks koguni 34% vastanutest. 12% polnud sellele võimalusele kunagi mõelnud ega osanud seisukohta võtta. Neid, kes pidasid Eestisse reisimist tõenäoliseks, oli keskmisest mõnevõrra rohkem kõrgema hariduse ja kõrgema sissetulekuga inimeste seas (kes teevadki rohkem välisreise) (joonis 8). Keskmisest rohkem oli neid ka naiste hulgas, ning Stockholmi, selle ümbruse ja Kesk-Rootsi elanike hulgas (joonis 9). Vanusegruppidest oli Eestisse reisimisest huvituvaid inimesi keskmisest veidi rohkem 40-49 a. ja 20-29 a. inimeste seas, samas ei olnud vahed vanusegruppide vahel väga suured (kui kõrvale jätta 15-19 a. vanusegrupp).

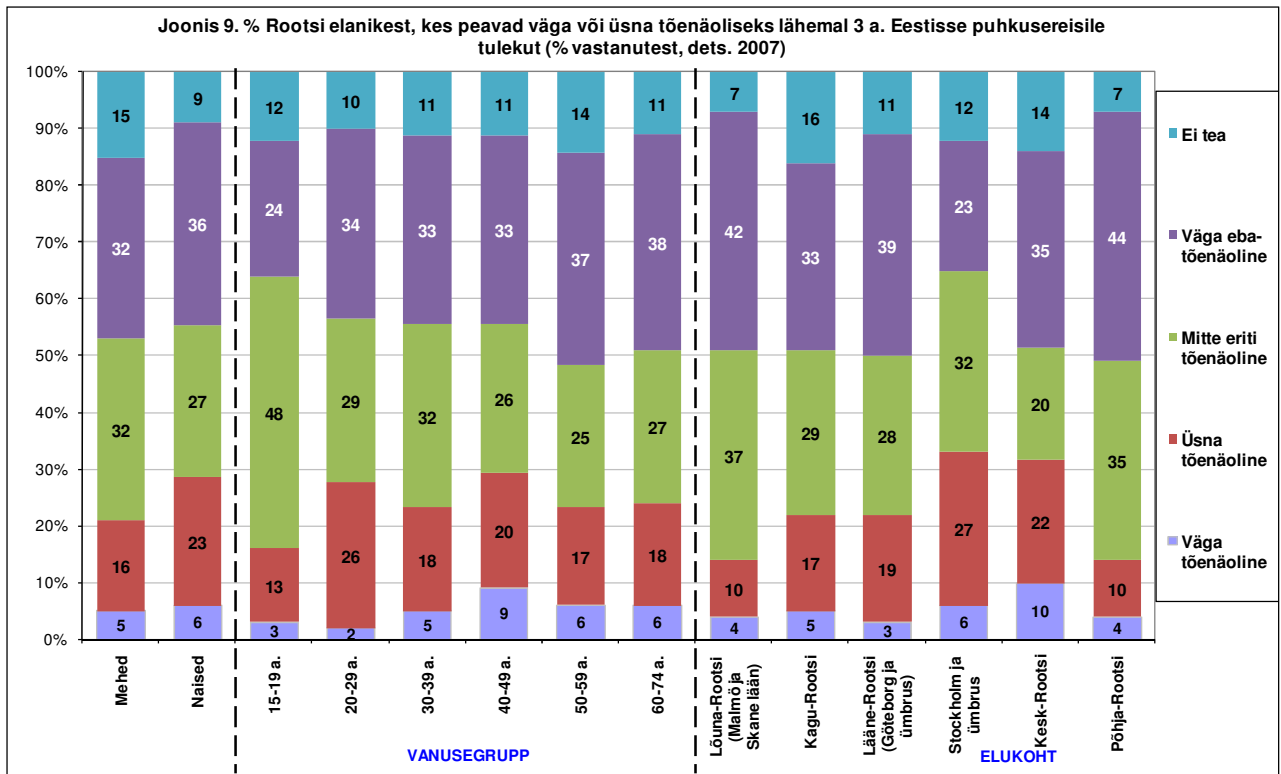
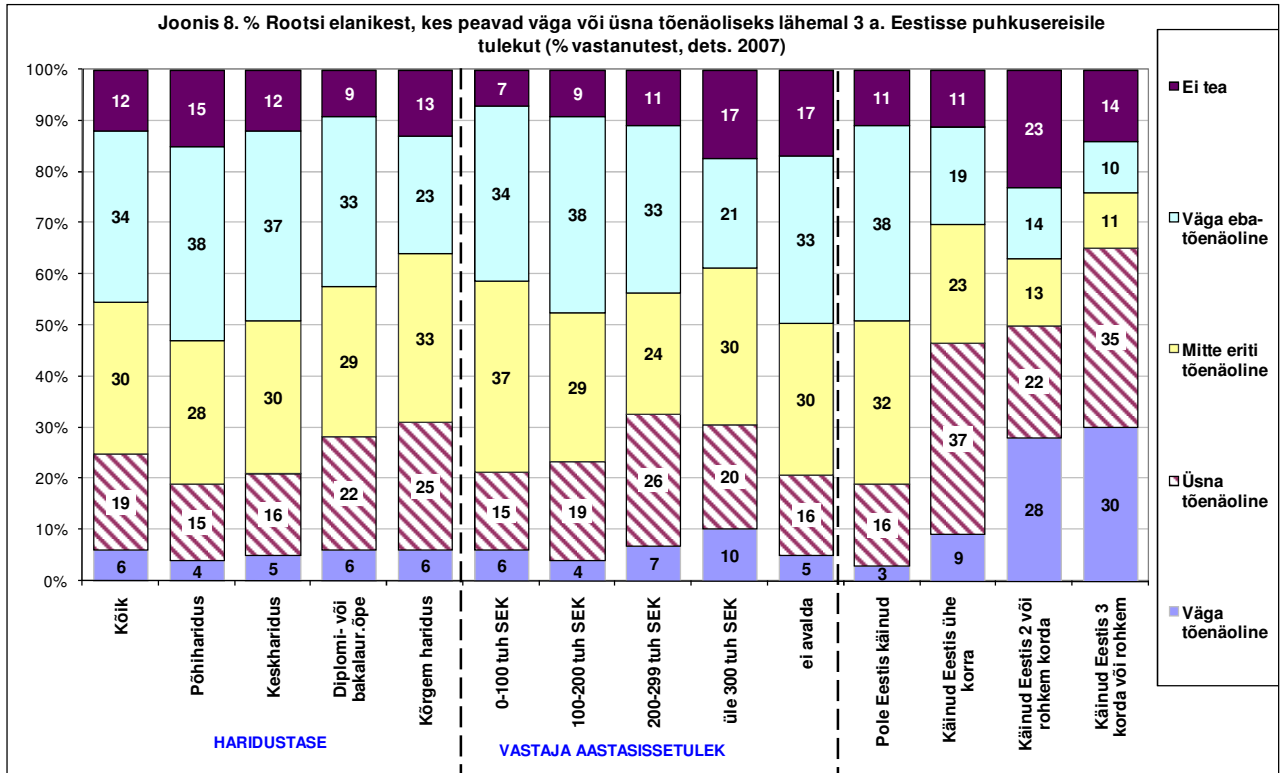
Võrreldes 2004.a. küsitlusega oli 2007.aastal veidi rohkem neid, kes pidasid Eestisse reisimist tõenäoliseks (2004.aastal 22%, 2007.a. 25%). Nagu 2004.aastal, sõltus ka 2007.a. Eestisse reisimise kavatsus eelkõige vastaja eelnevast Eesti külastamise kogemusest. Eestisse puhkusereisile tulla soovijaid oli kõige rohkem nende seas, kes olid Eestis käinud üle 2 korra (neist pidas Eestisse puhkusereisile tulekut väga või üsna tõenäoliseks 65%). Eestis kaks korda käinud inimestest pidas seda väga või üsna tõenäoliseks 50%. Järgnesid Eestis ühe korra käinud inimesed (neist pidas Eestisse puhkusereisile tulekut üsna tõenäoliseks 37% ja väga tõenäoliseks 9%). Neist, kes pole Eestis käinud, pidas siia reisimist tõenäoliseks vaid 19% (joonis 8).

Kuigi Eestit külastanud on Rootsi elanike hulgas üsna vähe, on nemad just põhiline Eestisse puhkusereisile tulekust huvitatud sihtgrupp. Kuna siin käinutel on ka mõnevõrra positiivsemad hinnangud Eestile kui reisisihile, on korduvkülastuste stimuleerimine meeldiva reisikogemuse mõjul lihtsam, samas on see sihtgrupp siiski endiselt suhteliselt väike.

TURISM ROOTSIST EESTISSE

TURISM ROOTSIST EESTISSE

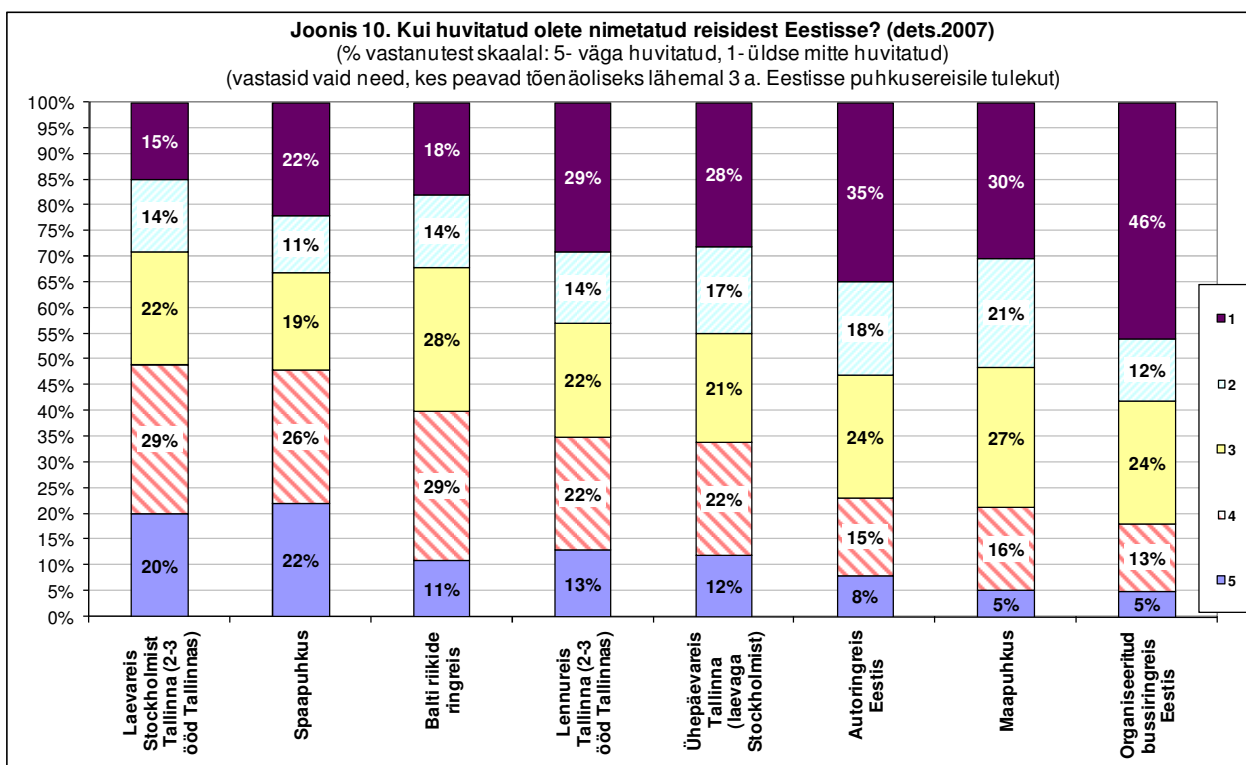

Millist tüüpi puhkusereisidest ollakse Rootsis huvitatud?

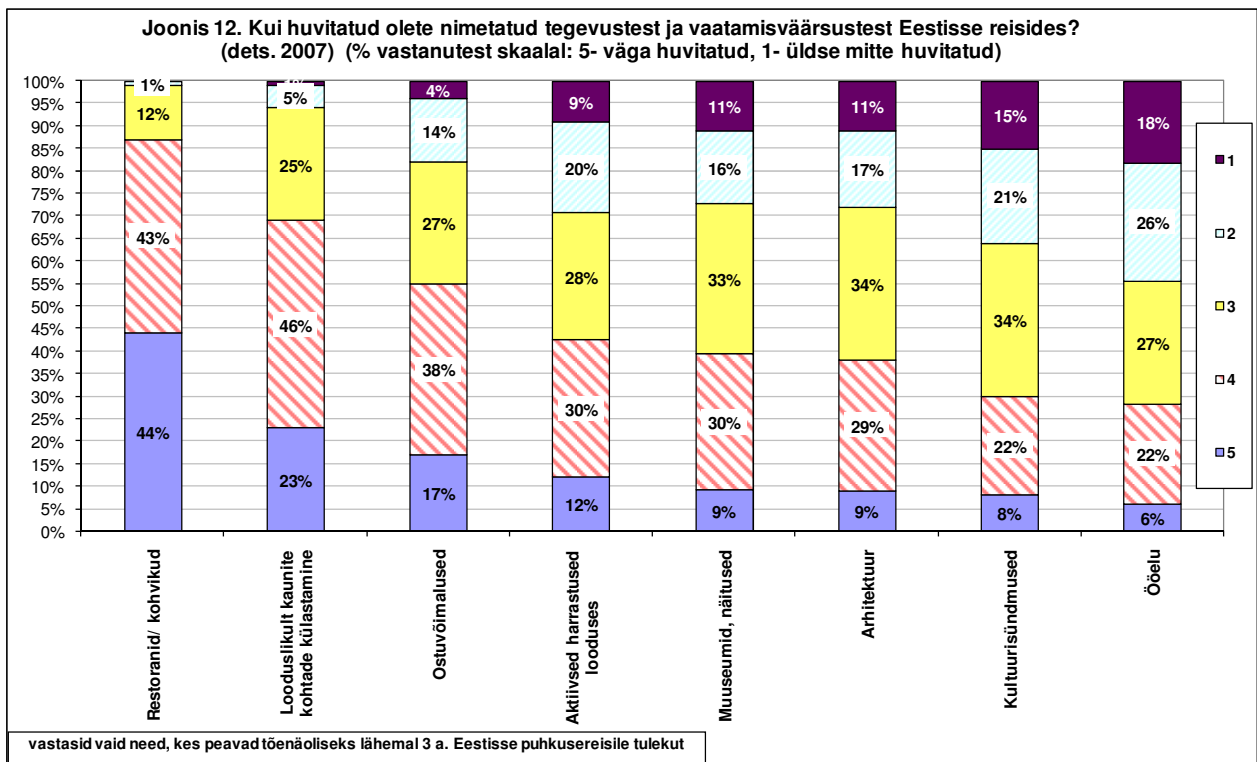
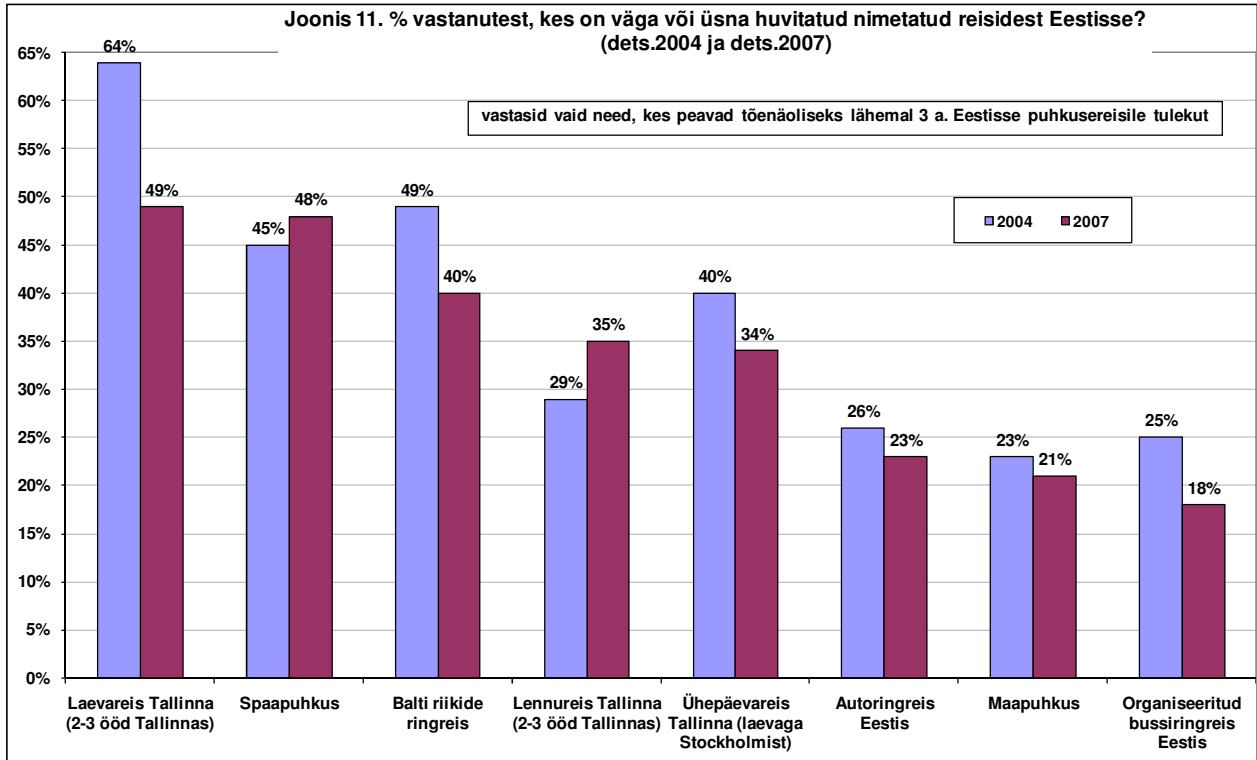
Neilt 25 protsendilt, kes vastasid, et nad väga või üsna tõenäoliselt kavatsesid lähemal kolmel aastal tulla Eestisse puhkusereisile, küsiti, millisele reisile nad sooviksid tulla. Kõige populaarsem oli kõigist vanusegruppide vastanute seas nädalalõpureis Tallinna (2-3 ööd Tallinnas) laevaga (seda pidas väga või suhteliselt huvipakkuvaks 49% vastanutest) (joonis 10). Peaaegu sama populaarne oli spaapuhkus (48%), mõnevõrra vähem mainiti ringreisi Balti riikides (40%). Enam-vähem ühepalju oli neid, kes nimetasid huvipakkuvana nädalalõpureisi Tallinna lennukiga (35%) või ühepäevakruisi Tallinna (34%). Eelnevatega võrreldes suhteliselt väiksemad olid sihtgrupid, kellele pakuks huvi autoringreis Eestis (23%, põhiliselt need, kes olid juba mitu korda Eestis käinud), maapuhkus (21%) või organiseeritud bussiringreis Eestis (18%, põhiliselt vanemad vanusegrupid).

Erinevate vastajaid iseloomustavate taustaandmete lõikes (vanus, elukoharegioon, eelnevate Eesti-reiside arv jms.) ei ilmnunud eelistustes eriti palju erinevusi. Mõningad erinevused olid vaid transpordivahendi eelistustes: Göteborgi ja Malmö elanikud ning need, kes polnud Eestis käinud, pidasid sobivamaks tulla nädalalõpureisile Tallinna lennukiga, muud elanikkonna grupid aga pigem laevaga.

Kui võrrelda vastuseid 2004.a. samalaadse küsitluse tulemustega (joonis 11), ilmneb, et 2007.aastaks oli kasvanud huvi kahe reisivariandi vastu – nädalalõpureis Tallinna lennukiga ja spaapuhkus. Muid reisivariante nimetati 2007.aastal vähem huvipakkuvatena. Kõige rohkem oli vähenenud nende osatähtsus, kes nimetasid huvipakkuvana mõnepäevast reisi Tallinna laevaga (64%-lt 49%-le), kuid huvi oli vähenenud ka ühepäevakruisi ja Balti riikide ringreisi vastu. 2004.aastal seostus Eestisse/ Tallinna reisimine Rootsi elanikel valdavalt laevareisiga: 2004.a. soovis mõnepäevasele Tallinna külastusele tulla laevaga 64%, lennukiga aga vaid 29% ehk üle kahe korra vähem vastanuid. Kolme aastaga on see vahe aga oluliselt vähenenud.

TURISM ROOTSIST EESTISSE

Ajaveetmisvõimalustest (joonis 12) on rootslastele Eestisse reisis kõige huvipakkuvamad restoranid, baarid ja kohvikud (neid nimetas Eestisse reisimisel väga või üsna olulisteks 87%). Teisel kohal nimetati looduslikult kaunite kohtade külastamist (69%) ning kolmandal kohal ostuvõimalusi (55%). Looduses viibimine pakuks keskmisest mõnevõrra rohkem huvi 40-59 aastastele, ostuvõimalused aga rohkem noorematele vanusegruppidele (15-39 a.). Naised tunnevad meestega võrreldes rohkem huvi looduses viibimise, ostuvõimaluste ja

TURISM ROOTSIST EESTISSE

kultuurisündmuste vastu, mehed aga naistega võrreldes restoranide ja baaride vastu. Ööelu huvitab eelkõige 15-19 aastasi. Võrreldes 2004.aasta küsitlusega eelistustes märkimisväärseid muutusi ei olnud toimunud; mõnevõrra rohkem mainiti vaid huvi looduses viibimise vastu.

Mis seostub Rootsi elanikel Eestiga?

Eesti maine uurimiseks paluti vastajatel kõigepealt spontaanselt nimetada 1-2 märksõna, mis neil Eestiga seoses meenub. Seejärel paluti neil öelda 9 etteantud väite kohta, kui hästi see nende meelest Eestit iseloomustab. Nii 2004. kui ka 2007.aastal kaldusid paljud enamnimetatud märksõnad olema pigem negatiivsed või puudus arvamus Eestist hoopiski (joonis 13). Enammainitud märksõnade pingerida oli mõlemal aastal suhteliselt sarnane. Positiivne on siiski, et kui 2004.a. oli märksõnadest esikohal "Estonia" katastroof (mida nimetas 18% vastanutest), siis 2007.aastaks oli nende osatähtsus, kellele see Eestiga seoses esimesena meenus, kahanenud 10%-ni. Samas oli 2007.aastaks kasvanud 18%-ni nende osatähtsus Rootsi elanikkonnast, kellele Eestiga seoses ei meenu midagi. Need, kes Eesti kohta mingeid märksõnu nimetasid, mainisid esikohal „endine NSV Liidu osa, endine idabloki riik” (12% vastanutest) ning „vaesus, madal elatustase” (seda nimetas 11% vastanutest ehk veidi vähem kui 2004.aastal), „Estonia katastroof” (10%) ja „vanad majad, vanalinn, vana kultuur” (10%). Võrreldes 2004.aastaga oli vähenenud 12%-lt 7%-le nende osatähtsus, kellele seostusid Eestiga odavad hinnad, odavad ostuvõimalused või odav alkohol. 7%-le oli jäänud nende arv, kellele seostusid Eestiga kruisid või laevareisid. Veidi oli kasvanud Eesti seostamine Balti riikidega (7%).

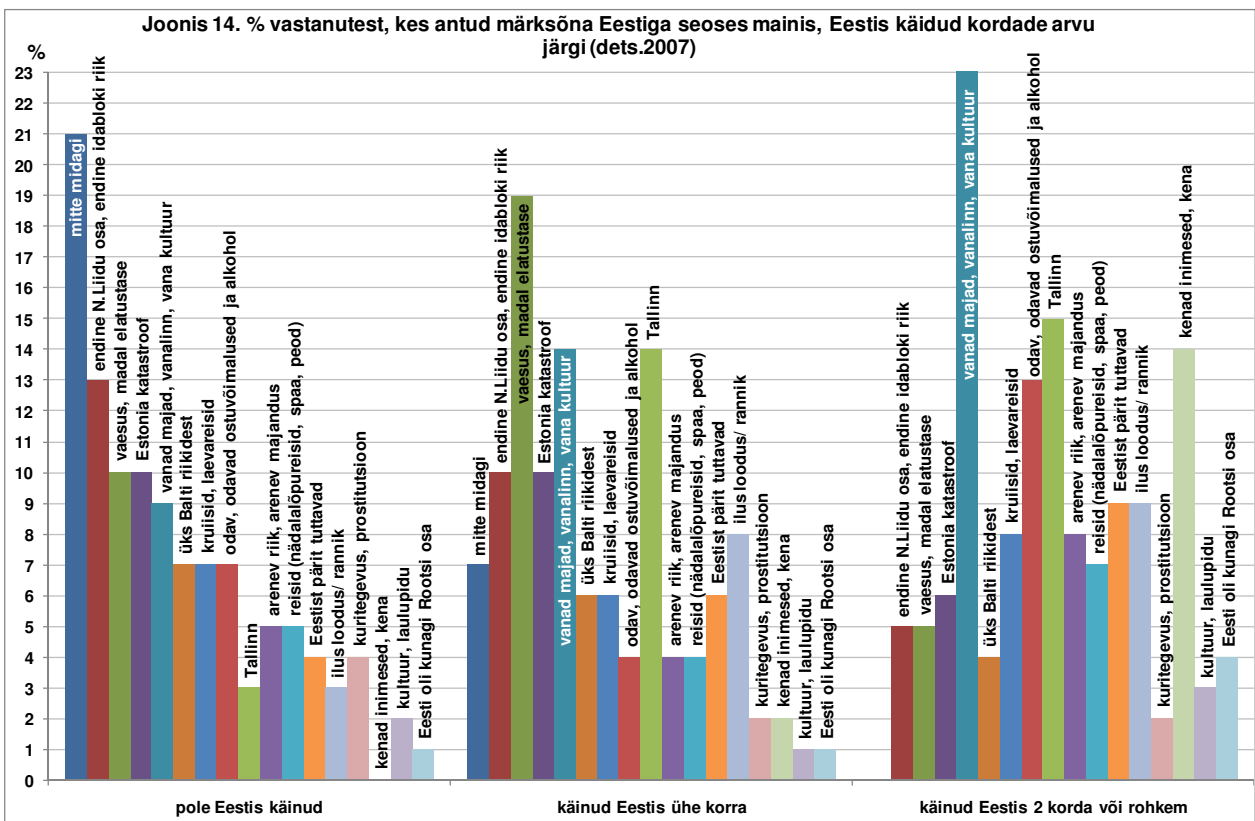
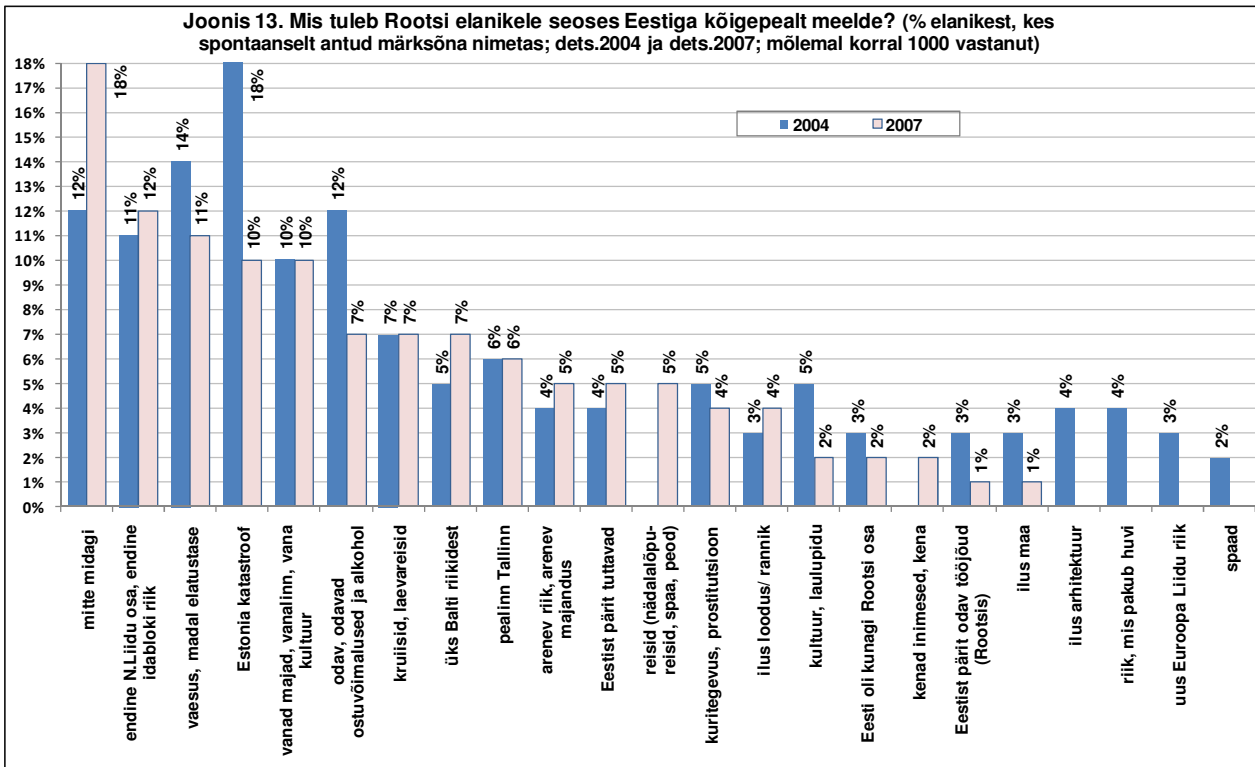
Üldistatult näitab tekkinud pingerida, et negatiivsemad Eestiga seostuvad märksõnad keskenduvad mõne üksiku teema ümber (endine idablokk, vaesus, Estonia katastroof), positiivsemad märksõnad aga on hajutatud oluliselt suurema hulga teemade/ valdkondade vahel. Ainukesena kerkib neist mõnevõrra tugevamana /tuntumana esile vanalinn/ Tallinn, ülejäänud teemade hulgas mainiti ilusat loodust, kenasid inimesi, kultuuri, nädalalõppureise, spaareise, kultuuri, Eestist pärit tuttavaid, kuid kõiki neid nimetas vaid mõni protsent vastanuid. See viitab, et **Rootsi elanikkonnale seostub Eestiga endiselt äärmiselt vähe tugevaid argumente, mis motiveeriks neid Eestisse reisima**. Seda kinnitab ka joonis 15, mis näitab rootslaste hinnanguid etteantud vastusevariantidele Eesti kui reisisihi tugevate ja nõrkade külgede kohta. Seal ilmneb, et Eestisse reisimiseks on rootslaste silmis kõige tugevam argument, et Eesti on lähedalasuv sihtkoht, kuhu on lihtne sõita (seda nimetas Eestit iseloomustavana 74%). Tähtsuset teiseks argumentiks olid odavad hinnad (60%). Samas vaid kolmandik vastanutest leidis, et Eesti pakub rootslastele huvitavaid vaatamisväärsusi ja ajaveetmisvõimalusi.

Eestis mitu korda käinud vastanutel kaldusid Eestiga seostuvad märksõnad olema pigem positiivsed (joonis 14). Need, kes polnud Eestis käinud, vastasid spontaanselt kõige rohkem, et Eestiga ei seostu neil mitte midagi (21%), järgnesid „endine idabloki riik, endine NSV Liit” (13%), ning „vaesus, madal elatustase” ja „Estonia katastroof” (mõlemad 10%). Neile järgnes esimese pigem positiivse seosena „vanalinn, vanad majad, vana kultuur” (9%). Eestis ühe korra käinud vastanud nimetasid esimesel kohal vaesust ja madalat elatustaset (19%), järgnesid „vanalinn, vanad majad, vana kultuur” (14%), Tallinn (14%), „endine idabloki riik, endine NSV Liit” (10%), „Estonia katastroof” (10%) ning „ilus loodus” (8%). Eestis mitu korda käinud vastanutel seostusid Eestiga kõige rohkem „vanalinn, vanad majad, vana kultuur”(23%), Tallinn (16%), „kenad inimesed, kena” (14%), „odav, odavad ostuvõimalused või odav alkohol” (13%), „ilus loodus, rannik” (9%) ja „Eestist pärit tuttavad” (9%).

Ka vanusegruppide lõikes võib näha mitmeid erinevusi (tabel 1). 15-19 aastastest kolmandikule ei seostu Eestiga midagi. 20-29 aastaste seas on enam-vähem võrdselt neid, kellel ei seostu Eestiga midagi (21%) või kellel seostub Eestiga madal elatustase (20%). Järgmiste märksõnadena

TURISM ROOTSIST EESTISSE

seostuvad neil Eestiga laevareisid (13%) ning odavad hinnad ja odav alkohol (13%). Samas seostavad 15-29 aastased Eestiga suhteliselt vähe nii Estonia katastroofi kui ka nõukogude minevikku. 50-74 aastaste seas oli kõige rohkem neid, kellele Eestiga seoses ei meenunud spontaanselt midagi või meenus „endine idabloki riik, endine NSV Liit”.

TURISM ROOTSIST EESTISSE

Tabel 1. % Rootsi 15-74 a. elanikkonnast, kes antud märksõna spontaanselt Eestiga seoses mainis (vanusegruppide lõikes; det. 2007)

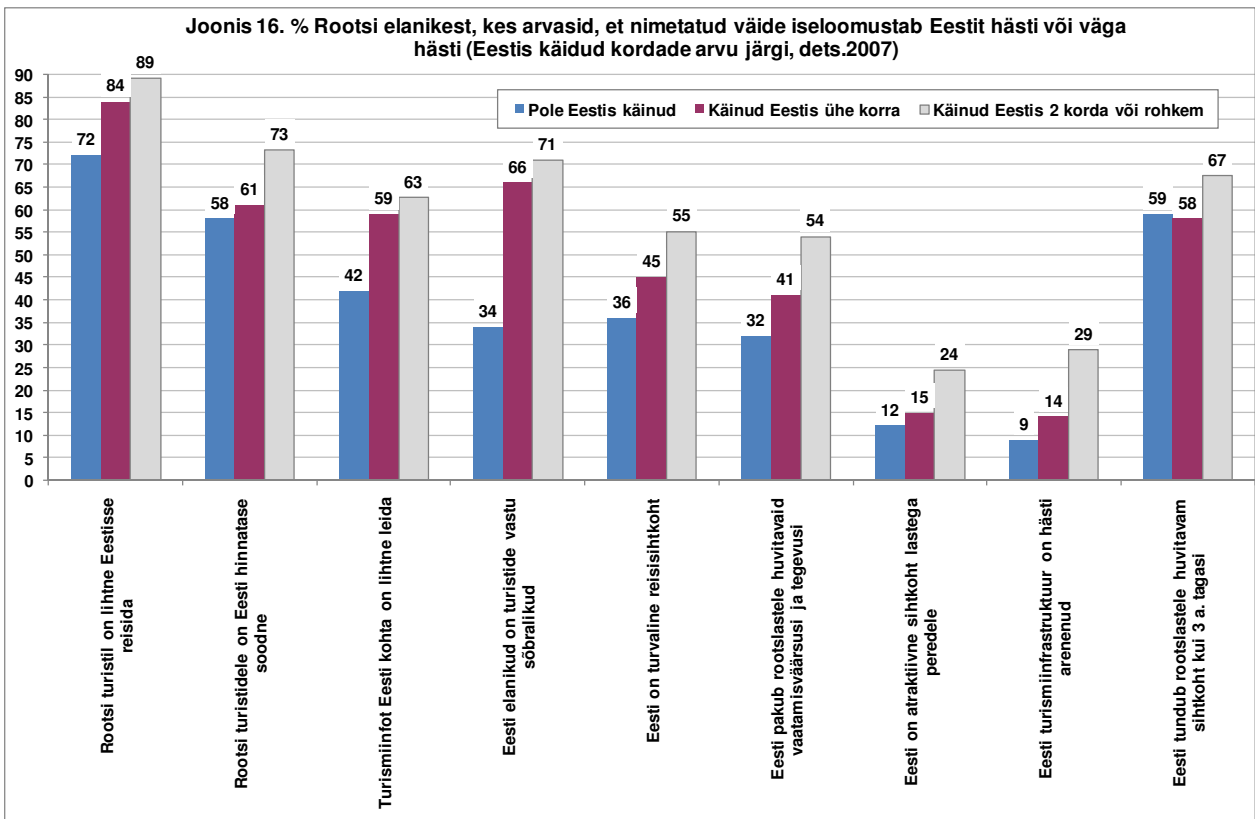
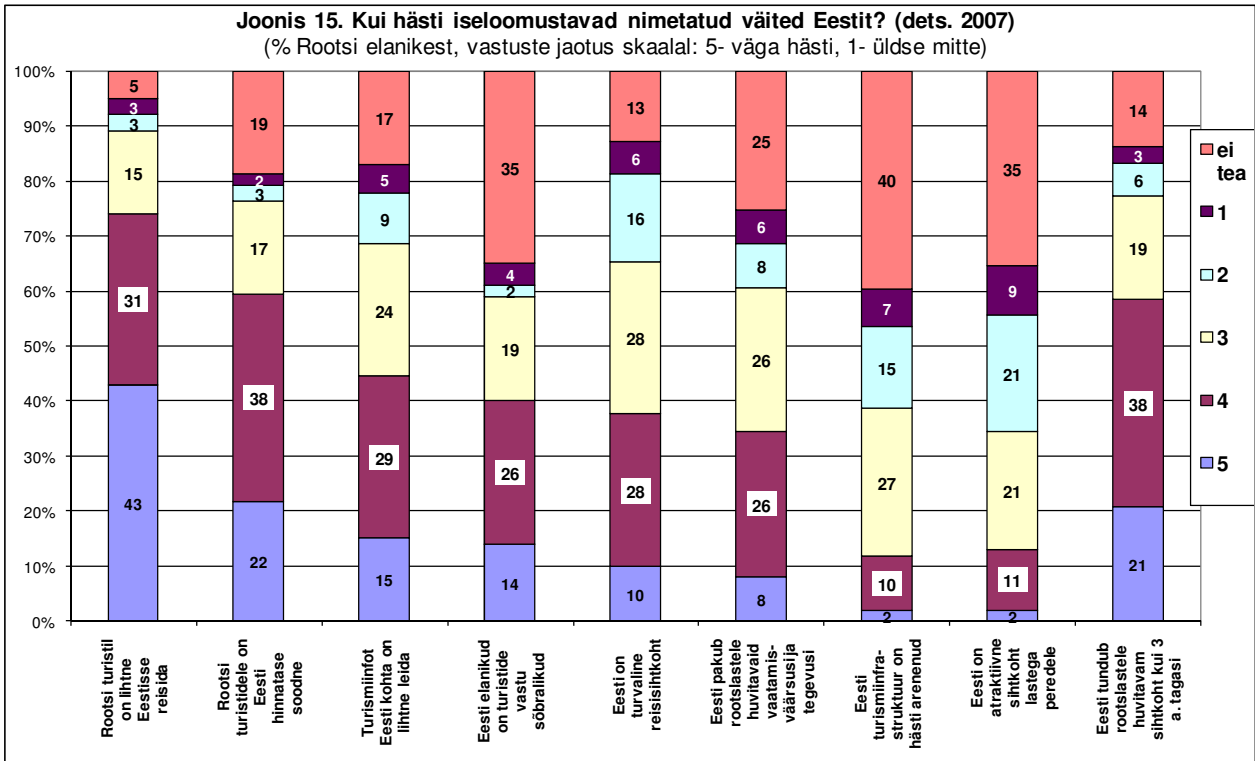
	Kõik	15-19 a.	20-29 a.	30-39 a.	40-49 a.	50-59 a.	60-74 a.
mitte midagi	18%	34%	21%	17%	13%	18%	16%
endine N.Liidu osa, endine idabloki riik	12%	4%	8%	10%	13%	18%	17%
vaesus, madal elatustase	11%	13%	20%	9%	6%	12%	10%
Estonia katastroof	10%	2%	2%	10%	14%	13%	12%
vanad majad, vanalinn, vana kultuur	10%	5%	8%	10%	14%	13%	9%
üks Balti riikidest	7%	6%	4%	9%	8%	5%	9%
kruisid, laevareisid	7%	10%	13%	10%	5%	3%	1%
odav, odavad ostuvõimalused ja alkohol	7%	2%	13%	8%	10%	4%	1%
Tallinn	6%	2%	4%	10%	5%	5%	6%
arenev riik, arenev majandus	5%		6%	7%	2%	6%	6%
reisid (nädalalõpureisid, spaa, peod)	5%		8%	7%	6%	3%	3%
Eestist pärit tuttavad	5%	4%	4%	4%	4%	6%	8%
ilus loodus/ rannik	4%		2%	4%	8%	5%	4%
kuritegevus, prostitutsioon	4%		9%	3%	3%	4%	2%
kenad inimesed, kena	2%			1%	4%	1%	2%
kultuur, laulupidu	2%	3%	1%	1%	2%	1%	2%
Eesti oli kunagi Rootsi osa	2%			1%	2%	3%	3%
ilus	1%			1%	1%	4%	2%
käsitöö, odav käsitöö	1%			1%	2%	1%	1%
head toidud, joogid	1%			1%	4%		1%
tööjõud, odav tööjõud	1%			4%	1%		1%
sarnasus Soomega, soome keelega	1%			2%	2%		1%
muu vastus (igäüks alla 1%)	18%	24%	22%	19%	19%	14%	15%

Nagu eelpool öeldud, näitab joonis 15 vastajate hinnanguid etteantud vastusevariantidele Eesti kui reisisihi kohta. **Eesti kui reisisihi peamisteks tugevateks külgedeks Rootsi elanike silmis on kaks tegurit: Eestisse on lihtne sõita ja Eesti hinnatase on Rootsi turistidele soodne.** Pigem negatiivsed hinnangud anti Eesti turismiinfrastruktuurile ja eriti Eesti atraktiivsusele lastega perede sihtkohana. Hinded ülejäänud teguritele (turismiinfo kättesaadavus, Eesti inimeste sõbralikkus, turvalisus, huvitavate vaatamisväärsuste ja ajaveetmisvõimaluste olemasolu) olid keskmised (s.t. need ei ole otseselt ei tugevad ega ka nõrgad küljed). Kuigi 59% vastanutest arvas, et Eesti tundub rootslastele huvitavam sihtkoht kui kolm aastat tagasi, peab ikkagi vaid veerand elanikkonnast Eestit piisavalt atraktiivseks, et siia lähemal kolmel aastal reisi planeerida. Vaid kolmandik vastanutest leidis, et Eesti pakub rootslastele huvitavaid vaatamisväärsusi ja ajaveetmisvõimalusi. Mida vanemasse vanusegruppi vastajad kuulusid, seda positiivsemad hinnanguid nad Eesti vaatamisväärsuste ja ajaveetmisvõimaluste huvitavusele andsid. Seda, et vanemad vanusegrupid peavad Eestit atraktiivsemaks, näitab ka nende tegelik reisikäitumine: Eestis käinute seas domineerivad vanusegrupid 40-74. Hinnanguid mõjutas eelkõige Eesti külastamise kogemus. Mida rohkem kordi olid vastajad Eestis käinud, seda rohkem oli nende seas inimesi, kes oskasid antud tegurile hinnangut anda ning seda positiivsem oli ka üldiselt nende hinnang küsitud teguritele (joonis 16).

2004.a. detsembris oli selle küsimuse sõnastus natuke erinev (hinnangut küsiti märksõnade, mitte väidete kohta, ning märksõnu oli ka vähem kui 2007.aastal), kuid üldjoontes võib muutusi hinnangutes siiski võrrelda. Ka 2004.aastal iseloomustasid vastajate arvates Eestit kui reisisihti kõige rohkem odavad hinnad ja lühike vahemaa (sihtkoht, mis asub lähedal) – neid pidas Eestit iseloomustavaks veidi üle 60% Rootsi elanikest. Seda, et Eestit iseloomustavad sõbralikud inimesed ja et Eesti on huvitav, arvas umbes 50% vastanutest. Suur osa vastanutest aga leidis, et Eesti ei ole kaasaegne ega turvaline (vastavalt 44% ja 47% vastanutest leidis, et need märksõnad

TURISM ROOTSIST EESTISSE

pigem ei iseloomusta Eestit; vaid veidi üle 10% vastanutest pidas neid Eestit iseloomustavaks). Positiivne muutus suhtumises Eestisse on see, et võrreldes 2004.aastaga oli 2007.aastaks oluliselt kasvanud nende Rootsi elanike arv, kes pidasid Eestit turvaliseks või pigem turvaliseks (14%-lt 2004.aastal 38%-ni 2007.aastal). 2007.aastaks oli rootslastel ka tugevam kuvand Eestist kui lähedalasuvast sihtkohast, kuhu on lihtne reisida. Samas oli 2007.aastaks vähenenud nende arv, kes pidasid Eestit huvitavaks sihtkohaks.

TURISM ROOTSIST EESTISSE

ROOTSI FIRMADE HUVI EESTI KUI KONVERENTSIDE JA PREEMIAREISIDE SIHTKOHA VASTU

2006.a. juunis viidi EASi tellimusel läbi süvaintervjuud Rootsi reisifirmadega, kellel oli Eestis konverentside ja firmaürituste korraldamise kogemus.

Vastanud reisifirmade arvates on Eesti kui konverentsipaiga tugevateks külgedeks Rootsi ettevõtete silmis lähedus Rootsile, suhteliselt madal hinnatase, läänelik suhtumine ja tasemel spaad. Stockholmi klientidel on seejuures kerge Eestisse reisida. Malmö ja Göteborgi klientide jaoks on Eesti endiselt uus ja avastamata reisisiht. Eesti kui konverentsipaiga müüki Rootsis takistab eelkõige see, et Stockholmi inimesed peavad Eestit liiga tavapäraseks sihtkohaks: Eesti tundub Rootsiga suhteliselt sarnane ega eristu millegi põneva pakkumisega, lisaks on paljud Stockholmi elanikud juba omal käel Eestis käinud ega pea seda korduvküllastuse jaoks piisavalt atraktiivseks. Miinustena nimetatakse ka Rootsiga sarnast kehva ilma ja piiratud võimalusi suuri gruppe vastu võtta. Göteborgi klientide jaoks on suurimaks takistuseks otse lennuliini puudumine.

Lennukite ja restoranide piiratud kohtade arvu tõttu peetakse Eestit sobivaks vaid väiksematele, umbes 30-liikmelistele gruppidele. Seni Eestit konverentsipaigaks valinute seas on rohkem väiksema eelarvega väikefirmasid ja riigiasutusi kui suurettevõtteid. Reisibüroode andmetel on Eestis konverentsireisil käinud kliendid oma reisiga tavaliselt rahul.

Eesti põhikonkurent konverentsipaigana on Läti, mõnel määral ka Peterburi, Soome, Praha ja Budapest. Riia populaarsus on viimasel paaril aastal tunduvalt tõusnud tänu odavlennuliini avamisele ja aktiivsele turundusele Rootsis. Lätiga võrreldes peetakse aga Eestit läänelikumaks ja hinnatakse ka võimalust suhelda meie reisibüroode töötajatega rootsi keeles. Rootsi reisibüroode arvates suureneb lähiaastatel konverentsireiside müük Eestisse vaid sel juhul, kui Eesti pakub Rootsis senisest aktiivsemalt uusi põnevaid ajaveetmisvõimalusi.

Rootsi reisibüroode hinnang Eestile kui preemiareiside sihtkohale on pessimistlikum. Oma töötajatele preemiareiside sihtkoha valimisel on esikohal põnevad üritused, kaugus/kättesaamatus tavaturistile ja eksootika. Hind ja mugav transpordiühendus on vähemtähtsad. Preemiareise on Rootsi firmad Eestisse väga vähe korraldanud, kuna nende reise jaoks peetakse Eestit liiga ebahuvitavaks, Rootsiga sarnaseks ja kättesaadavaks. Infot võimalike põnevate ürituste ja ajaveetmisvõimaluste kohta on nii reisibüroodel kui ka nende klientidel äärmiselt vähe, reisibürood pakuvad tüüpiliselt oma klientidele vaid Tallinna vanalinnaekskursiooni ja spaasid.

TRANSPORDIÜHENDUS

2006.aastal saabus umbes 2/3 Eestis ööbivatest Rootsi turistidest Eestisse laevaga, 1/3 lennukiga. Stockholmist Tallinna on 33 lendu nädalas (neist 29 SASi ja Estonian Airi lennud ja 4 Norwegiani lennud). Göteborgist Tallinna oli regulaarlennuühendus 2004.a. septembrist 2006.a. jaanuarini. 2007.a. märtsist avas City Airline regulaarlennu uuesti, pakkudes Göteborgist Tallinna suvekuudel 6 lendu nädalas ja talvehooajal 4 lendu nädalas. Malmö elanikel on võimalik kasutada Kopenhaagen-Tallinna liini 19 korda nädalas. Tallink pakub laevauhendust Stockholmist Tallinna iga päev.

Alates 2005.a. kevadest on toimunud suvehooajal otse lennud Stockholmist Kuressaarde (SkyWays, üks lend nädalas). 2007.a.sügisest hakkas Estonian Air lendama kaks korda nädalas liinil Kuressaare-Stockholm.

TURISM ROOTSIST EESTISSE

Andmete allikad:

- Fakta om svensk turism och turistnäring. 2008 års upplaga. (Nutek, apr.2008)
- Eesti majutusettevõtete statistika 1996-2007 (Statistikaamet)
- Väliskülastajate uuring 2006 (Statistikaamet)
- Eesti maine puhkusesihtkohana: Rootsi elanikkonna küsitlus, detsember 2004 (EAS)
- Eesti maine puhkusesihtkohana: Rootsi elanikkonna küsitlus, detsember 2007 (EAS)
- Eesti kui konverentsi- ja preemiareiside sihtkoha potentsiaal Rootsis, juuli 2006 (EAS)

Täiendav info:

- Eesti kui konverentsi- ja preemiareiside sihtkoha potentsiaal Rootsis, juuli 2006 (EAS)
http://public.visitestonia.com/files/statistika/Eesti_potentsiaal_konverentsisihkohana_Rootsis2006.pdf

Koostanud:

Piret Kallas

turismiuuringute koordinaator

Turismiarenduskeskus

EAS